

تحلیل جامعه شناختی عوامل فرهنگی موثر بر پابندی به هویت ملی از منظر ورزشکاران زن

سیده صفا موسوی

دانشجوی دکتری جامعه شناسی ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

روزیتا سپهرنیا

دانشیار گروه مطالعات فرهنگی و رسانه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول). ro.sepehrnia@iau.ac.ir

بهرام قدیمی

دانشیار گروه جامعه شناسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

هدف پژوهش: این مقاله به تحلیل جامعه شناختی عوامل فرهنگی موثر بر پابندی به هویت ملی از منظر ورزشکاران زن پرداخته است. با توجه به دغدغه نگارنده که واکاوی و بررسی دقیق عوامل فرهنگی مرتبط با هویت ورزشکاران زن و نقش پررنگ آن بر پابندی به هویت ملی شکل گرفته است.

روش پژوهش: ابزار گردآوری اطلاعات از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته و پرسشنامه محقق ساخت انجام شد. روش تجزیه و تحلیل در بخش کیفی بهره مندی از کدگذاری از طریق نرم افزار مکس کیودا، و در بخش کمی استفاده از آمار توصیفی و استنباطی با استفاده از تحلیل عامل تاییدی انجام شده است.

جامعه آماری: در بخش کمی، جامعه آماری به تعداد ۷۱ نفر، ورزشکاران زن در فدراسیون های (تکواندو، کاراته، کبده، هاکی، فوتبال، فوتسال، والیبال)، که به صورت حرفه ای یا در تیم ملی حضور داشتند انجام گردید.

یافته و نتیجه پژوهش: نگرش ورزشکاران زن و عوامل فرهنگی بدست آمده به ترتیب: نگرش جنسیتی در بین ورزشکاران زن، تربیت و آموزه های خانوادگی درصدد ارزشگذاری به ورزش زنان، نگرش اعضای خانواده به هویت ورزشکاران زن، نگرش قالب سازی جنسیتی در تعیین زنانگی ورزش های خاص، نگرش های جنسیتی در توزیع امکانات، نگرش جنسیتی در پرداخت دستمزدها، لزوم رفتارهای حمایتی و انگیزشی از جانب هواداران، ضرورت توجه به حقوق فرهنگی ورزشکاران زن، عدم وجود ضوابط و قوانین مکفی در حمایت های فرهنگی از ورزشکاران زن، قابلیت فهم فرهنگی و سواد فرهنگی در ورزشکاران زن، بوده است. مهمترین عوامل فرهنگی به طور کلی مهمترین عامل فرهنگی از منظر ورزشکاران زن عامل دوم تربیت و آموزه های خانوادگی درصدد ارزشگذاری به ورزش زنان با ۹۳ درصد موافقت و کم اهمیت ترین نگرش قالب سازی جنسیتی در تعیین زنانگی ورزش های خاص ۶۷ درصد موافقت بوده است.

کلید واژه ها: تحلیل جامعه شناختی، عوامل فرهنگی، پابندی، هویت ملی، ورزشکاران.

مقدمه

یکی از مهمترین کارکردهای هویت، ایجاد پیوستگی و همانندی است. در شکل‌دهی ساماندهی و سازماندهی هویت هر فرد، دو عنصر تعریف ما از خود و تعریف ما از دیگران دخالت دارد (کاردان: ۱۳۷۲). صرف نظر از سطح فردی، هویت در سطوح بالاتر و عام‌تر به مفهوم هویت جمعی نیز قابل رؤیت است و مقصود از آن حوزه‌های از حیات اجتماعی است که فرد خود را به ضمیر ما متعلق و متسبب می‌داند و در برابر آن احساس تعهد و تکلیف می‌کند. این هویت‌های جمعی را می‌توان در سطوحی مرتب از کوچک و خاص به بزرگ و عام چون خویشاوندی، هم‌طایفی، هم‌محلی، هم‌روستایی، هم‌زبانی، هم‌شه‌ری، هم‌وطن، هم‌مذهب و هم‌نوع بودن تقسیم کرد (حاجیان، ۱۳۷۹). در این میان، مهمترین نوع هویت جمعی، هویت ملی است، زیرا نقش تعیین‌کننده‌ای در حوزه فرهنگ، اجتماع، سیاست و حتی اقتصاد دارد. به عبارت دیگر، هویت ملی فراگیرترین و در عین حال مشروع‌ترین سطح هویت در همه‌ی نظام‌های اجتماعی است. هویت ملی، امری جمعی، کلی و بالاترین سطح هویت که در چارچوب یک سرزمین معنا می‌یابد و بیانگر تعلق اجتماعی، احساس مشترک و باورهای کلی یک اجتماع با مؤلفه‌های گوناگون است تعریف می‌شود. در زمینه‌ی پیدایش و شکل‌گیری هویت ملی در ایران، دو دیدگاه زیر وجود دارد: برخی از صاحب‌نظران معتقدند هویت ملی در ایران پدیده‌های متأخر و متأثر از دنیای غرب است که در نهضت مشروطه نمود عینی پیدا کرد. به نظر آنها، در اروپا دولت و ملت‌ها در سده‌های هجدهم و نوزدهم میلادی ظهور کرد و به عنوان مبنایی برای شکل‌گیری دولت‌های مطلقه مورد استفاده قرار گرفت. دولت‌های مطلقه تازه تأسیس اروپایی در راستای تفکیک و تشخیص ملت‌ها دولت‌های خود از سایر دولت_ملت‌ها و نیز در راستای تحکیم وحدت و انسجام درونی خود، از مفهوم ناسیونالیسم و هویت ملی بهره گرفتند (مجتهدزاده، ۲۰۰۹). آن‌ها کوشیدند تا با بازخوانی تاریخ و کشف هویت

یگانه ملت‌های خود راه را برای ساختار یکپارچه دولت‌های ملی و دستگاه‌های اداری و نظامی آن و همچنین آموزش سراسری ملی با زبان واحد، فراهم سازند. براساس آرای متفکرانی که هویت ملی را مفهومی متأخر و جدید می‌پندارند، هویت ملی محصول تلاش آگاهانه یک طبقه سیاسی برای ایجاد ابزاری است که ابقای قدرت و اعمال حاکمیت را تسهیل می‌کند. گروه دیگری از اندیشمندان معتقدند اگر چه مفهوم هویت ملی در غرب پس از پیدایش دولت ملت‌های اروپایی در سده‌ی نوزدهم میلادی پدید آمد، اما این موضوع درباره‌ی کشورهایی چون ایران، چین، هند که از قدمت تاریخی فراوانی برخوردارند، صدق نمی‌کند. به نظر این گروه، مفهوم هویت ملی ضرورتاً با رواج ناسیونالیسم و پیدایش دولت‌های مطلقه مدرن اروپایی به وجود نیامده است، بلکه نشانه‌هایی از وجود مفهوم ملت و هویت ملی را می‌توان در امپراتوری‌های گذشته جستجو کرد. براساس نظر این دسته از اندیشمندان مفهوم ملت به عنوان شالوده شکل‌گیری هویت ملی، قرن‌ها قبل از دولت‌های ملی سده نوزدهم میلادی، در کشورهای کهن وجود داشته است. بر این اساس، اگر چه پدیده هویت ملی در ملل اروپایی به صورت پدیده‌های تصنعی و مدرن، محصول دولت‌های ملی سده‌ی نوزدهم میلادی است، اما این امر را نمی‌توان به ملل کهن چون ایران، یونان، چین و هند نسبت داد؛ زیرا این تمدن‌ها از ابتدا بر یک آگاهی ذهنی از خود و دیگران قوام یافته و موجودیت خویش را براساس این خودآگاهی ذهنی شکل داده‌اند؛ به گونه‌ای که یونانیان غیر یونانیان، را بربر و ایرانیان نیز غیرایرانیان را انیران می‌خواندند (قاسمی، ۱۳۸۹). امروزه بسیاری از کشورها با مسأله هویت ملی مواجه هستند. یکی از عوامل ایجاد و ثبات هویت ملی، ورزش است. ورزش یکی از عناصری است که هم می‌تواند بر شکل‌گیری هویت ملی مؤثر باشد و هم از آن تأثیر پذیرد و با ظرفیت نمادینی که دارد می‌تواند ملتی را پراهمیت جلوه داده و غرور و هویت ملی آن را ارتقاء دهد (فاضلی، ۱۳۹۷). نقش پرزنگ هویت ملی در ورزشکاران زن باتوجه به کمی و کاستی‌های

موجود از مسائل مختلفی سرچشمه می‌گیرد. به طور مثال نقش پوشش اسلامی که سبب می‌شود در بعضی از رشته‌های ورزشی با محدودیت‌های رو به رو شوند و محدودیت‌های که از طرف مجامع بین‌المللی بر زنان دیکته می‌شود و اثرات روحی و روانی آن بر ورزشکاران زن و یا تبعیض جنسیتی که وجود دارد ورزش زنان را دچار چالش می‌کند. از این رو این چالش‌ها می‌تواند هم باعث رشد هم تخریب ورزشکاران زن شود. میزان دسترسی به امکانات و بودجه ورزشی که گاهی بین زنان و مردان تفاوت فاحشی وجود دارد خود یکی دیگر از محدودیت‌های پیش روی ورزشکاران زن است. زنان ورزشکار ما با توجه به فرهنگ ایرانی اسلامی و نوع پوشش و غیره که دارند تنها نماینده ورزشی نیستند بلکه یک نماد از کشور ایران هستند که این نقش بسیار در جوامع بین‌المللی برای ما حائز اهمیت است. در این راستا این‌گونه چالش‌ها و محدودیت‌های ذکر شده می‌توانند نقش بسیار مهمی در میزان پابندی ورزشکاران زن به هویت ملی ایفا کند. از این رو آنان در حال حاضر یکی از تاثیرگذارترین قشر بر شکل‌گیری افکار عمومی هستند. حال اگر در ورزشکاران زن ایرانی دلبستگی و تعهدی به هویت ملی و کشور نباشد یا اندک باشد با توجه به الگو بودن آنان می‌تواند لطمه جبران‌ناپذیری به زنانی که آنان را الگو قرار داده‌اند وارد نماید. زنان ورزشکار با توجه به گرایش ورزشی و میزان مدال‌آوری، انفرادی یا گروهی بودن و یا میزان علاقه‌مندی مردم به آن می‌تواند تاثیرات چشمگیری را در هویت ملی خط‌دهی به عموم مردم و احساس غرور و اشتراکات داشته باشد.

یکی دیگر از مشکلاتی که در خصوص پابندی زنان ورزشکار به هویت ملی وجود دارد، عدم توازن و عدم تساوی جنسیتی در حوزه ورزش است. در حالی که ورزش می‌تواند یک فرصت بزرگ برای تقویت هویت ملی و ترویج برابری جنسیتی باشد، به دلایل مختلفی زنان همچنان با تحدیدها و موانع روبه‌رو هستند. برخی از مسائل مهمی که در این حوزه می‌توان به آن اشاراتی داشت به شرح زیر

می‌باشند:

۱- عدم دسترسی مساوی به فرصت‌ها: زنان هنوز با محدودیت‌هایی در دسترسی به فرصت‌های ورزشی مواجه هستند، از جمله فرصت‌های حرفه‌ای، تسهیلات، منابع مالی و آموزشی. این مسئله باعث می‌شود تا تعداد زنانی که به صورت حرفه‌ای ورزش می‌کنند و به رقابت‌های بین‌المللی می‌پردازند، کمتر از مردان باشد.

۲- تبعیض در حقوق و پاداش: در بسیاری از موارد، حقوق و پاداش ورزشکاران زن کمتر از هم‌تایان مردشان است. این تبعیض ممکن است عواملی مانند عدم توجه به جذابیت بازاری ورزش زنان و نقش تبلیغات در ایجاد تفاوت در سطح درآمد باشد.

۳- افتراق جنسیتی در نگرش جامعه: نگرش جامعه نسبت به ورزشکاران زن در برخی جوامع هنوز افتراقی بین جنسیت‌ها را نشان می‌دهد. این می‌تواند در تحقق هدف پابندی به هویت ملی و تعامل بین زنان و مردان در ورزش تأثیر منفی داشته باشد.

۴- نیاز به ترویج نقش زنان در ورزش: برای ترویج پابندی ورزشکاران زن به هویت ملی، لازم است نقش زنان در ورزش و توانمندی‌هایشان به طور فعال ترویج شود. این شامل ترویج اطلاع‌رسانی مناسب، حمایت مالی، تأمین فرصت‌های آموزشی و حرفه‌ای برای زنان و ایجاد محیط‌هایی است که توانایی‌های زنان در ورزش به عنوان یک منبع قدرت و ارزش تشویق شود. به هر حال موارد مطرح‌شده همگی نیازمند بررسی تخصصی بوده و فقط تا کنون در دایره‌ای از ابهامات قرار داشته، از این رو محقق قصد دارد در این رساله به این سوال کلی پاسخ دهد که؛ عوامل فرهنگی - اجتماعی موثر بر پابندی ورزشکاران زن به هویت ملی در ورزش‌های تکواندو، کاراته، هاکی، فوتبال، فوتسال، والیبال با رویکردها و روش‌های جامعه‌شناختی کدامند؟

تعریف مفهوم فرهنگ

معنای لغوی واژه فرهنگ در زبان‌های مختلف و در فرهنگ‌ها و دایرةالمعارف‌ها دارای معانی متعدد و گوناگونی

یک زندگی مناسب‌ترند. «کنش اجتماعی، گی روشه» (آشوری، ۱۳۸۰).

پیچیدگی مفهوم فرهنگ

فرهنگ مقوله پیچیده و چند بعدی است، با بار ارزشی و علمی پررنگی که در هاله یا هاله‌هایی از ابهام و گنگی فرو رفته است. (رایموند ویلیامز^۱) در این باره چنین بیان می‌کند: «فرهنگ یکی از دو یا سه واژه بسیار پیچیده‌ای است که در زبان انگلیسی وجود دارد». (باطنی، ۱۳۸۷). قبل از آخرین دهه قرن هجدهم، کثرت معانی لفظ‌های فرهنگ و تمدن، «هردر» فیلسوف آلمانی را به ذکر این نکته در باب فرهنگ واداشته است که «هیچ چیزی نامعین‌تر از این کلمه نبود». ولی استعمال گسترده این لفظ در دوره بعد نیز بر وضوح آن چیزی نیافزود، تا جایی که لاورنس لولل از نویسندگان قرن بیستم بیان می‌کند که در این جهان هیچ چیز فراتر از معنی کلمه «فرهنگ» نیست و در تحدید معنای آن کوشیدن به مانند سعی در گرفتن هوا در مشت است، و تازه آن وقت هم می‌بینیم که آن، به جز در چنگ ما در همه جا هست» (دهخدا، ۱۳۹۴).

فرهنگ در گذر زمان و کاربردهای مختلف آن

همانطور که بیان شد، اولین کاربردهای واژه‌ی فرهنگ در انگلیسی مربوط به «پرورش» حیوانات و به عمل آوردن محصولات زراعی بود و همچنین با مفهوم عبادات دینی (که کلمه نیایش از آن مشتق می‌شود) ارتباط داشت. از قرن شانزدهم تا قرن نوزدهم واژه‌ی فرهنگ به شکل گسترده‌ای برای تبیین کامل ذهنی افراد بشر و رفتار شخصی از راه آموزش به کار گرفته شد. این امر، نوعی گسترش استعاریه اندیشه‌ی آباد کردن زمین و اعمال زراعی بود. در طول این دوره واژه فرهنگ کم‌کم به معنای بهبود و اصلاح جامعه در کلیت آن نیز به کار رفت و به منزله نوعی معادل «ارزشی» برای تمدن استفاده شد. از آن پس مفهوم زمان معنای خاصی پیدا کرد، یعنی ملل اروپایی را به عنوان دارندگان «فرهنگ» با وحشی‌گری آفریقا مقایسه می‌کرد. سپس در دوره انقلاب صنعتی کاربرد تازه‌ای برای واژه و معنای فرهنگ آغاز شد.

است، که بیانگر دلالت‌ها و تعیین‌هایی مختلف و تحولات آن در سیر تاریخی‌اش هست. معانی قدیم واژه‌ی فرهنگ در زبان فارسی دارای مشترکاتی با معانی آن در زبان‌های فرنگی- لاتینی است، در صورتی که در زبان عربی مشاهده نمی‌شود. (آشوری، ۱۳۸۰)

چیستی فرهنگ

فرهنگ مجموعه منسجمی است از ابزار و وسایل و اجناس مصرفی، منشورها و قوانین اساسی برای گروه‌های گوناگون اجتماعی اندیشه‌ها و پیشه‌ها باورها و آداب و رسوم. چه فرهنگ ساده باشد و چه فرهنگ پیچیده باشد در هر حال با دستگاه گسترده‌ای مواجه می‌شویم که بخشی از آن مادی و بخشی از آن انسانی و بخشی از آن معنوی است، دستگاهی که بشر به کمک آن از عهده‌ی حل مشکلات مشخص و ویژه که سر راه او قرار می‌گیرد بر می‌آید این مشکلات از این واقعیات ناشی می‌شود که بشر دارای بدنی است که تابع نیازهای طبیعی و جسمانی گوناگون است (رفیع‌پور، ۱۳۷۸) و در محیطی زندگی می‌کند که هم بهترین دوست اوست زیرا برای او مواد خام لازم برای انجام کارهای یدی‌اش را فراهم می‌آورد، و هم دشمن خطرناک او، زیرا بسیاری از نیروهای متخاصم او را در خود پناه می‌دهد. و نیز انسان به عنوان خالق فرهنگ علاقه ویژه و رابطه تنگاتنگی با مخلوق خود دارد در واقع انسان فرهنگ را می‌آفریند و فرهنگ به انسان پروبال انسانی هرچه بیشتری می‌بخشد و وجودش را پربار می‌کند و لذا انسان بدون فرهنگ موجودی ماقبل انسانی و از هر جهت فقیر، ناتوان و زمخت به شمار می‌آید و از این جهت هم هست که می‌گویند انسان موجودی فرهنگی است، چون بدون فرهنگ، وجود انسانی بالفعل، حقیقی، متعالی و بالنده غیرقابل تصور است. داریوش آشوری چنین بیان می‌کند: صحبت از فرهنگ، براستی صحبت از توانایی‌های خلاق انسان است و اشاره‌ای است به نقش سازنده ارزش‌ها و دیدگاه‌ها، قدرت زبانی و بیان هنری و حکایتی است از همه اجتماعات کوچک و بزرگ که درگیر تجدید هنجارها و ضوابط اخلاقی و ایجاد امکانات تازه برای

از آن پس این واژه را تنها برای سنجش معنوی به کار می‌بردند، به این معنا که فرهنگ دیگر ارتباطی به تغییرات مادی و زیربنایی نداشت و در اواخر قرن نوزدهم تعاریف فرهنگ تاکید بر سنت و زندگی روزمره به عنوان ابعاد فرهنگ داشت. به گفته «ریموند ویلیامز»^(۲) تحولات گوناگون تاریخی به نحوی مبهم در سه نوع کاربرد رایج اصطلاح فرهنگ انعکاس یافته است:

الف: اشاره به رشد فکری و روحی و زیبایی‌شناختی فرد، گروه یا جامعه ب: در بر گرفتن تعدادی از فعالیت‌های ذهنی و هنری و محصولات آن‌ها. ج: برای مشخص کردن کل راه و رسم زندگی، اعمال فعالیت‌ها، باورها و آداب و رسوم تعدادی از مردم، یک گروه یا یک جامعه. به نقل از محمدتقی جعفری در برخی منابع چنین آمده است، فرهنگ از منظر مجموعه مظاهر زندگی یک ملت دارای مفهوم‌ها و تقسیماتی از قبیل زیر می‌باشد: الف: مجموعه فعالیت انسان برای رفع حوایج اصلی خود و جامعه‌اش مانند غذا، لباس، خانه، بهداشت و حفظ طبیعت. ب: تدارک امکاناتی که برای مجموعه‌ی فعالیت انسان اعم از علوم، صنایع، راه‌سازی، تشکیلات اداری و غیره لازم است. ج: سعی در ظرافت و محدود ساختن و تغییر دادن انگیزه‌ها و نیازهای پست به نیازهای عالی (جعفری، ۱۳۹۵)

فرهنگ مایه‌ی اصلی هویت ملت‌ها

فرهنگ مایه‌ی اصلی هویت ملت‌هاست. فرهنگ یک ملت است که می‌تواند آن ملت را پیشرفته، عزیز، توانا، عالم، فناور، نوآور و دارای آبروی جهانی کند. اگر فرهنگ در کشوری دچار انحطاط شد و یک کشور هویت فرهنگی خودش را از دست داد، حتی پیشرفت‌هایی که دیگران به آن کشور تزریق کنند، نخواهد توانست آن کشور را از جایگاه شایسته‌ی در مجموعه‌ی بشریت برخوردار کند و منافع آن ملت را حفظ کند. (آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۸۳).

تعریف مفهومی پایداری به هویت ملی ورزشکاران زن

پایداری (Adherence) در پزشکی، که گاهی تبعیت و پیروی هم گفته می‌شود، به میزان پایداری، تبعیت یا پیروی

بیمار از دستورهای پزشکی گفته می‌شود. در بیشتر مواقع، این اصطلاح به پیروی دقیق بیمار از دستورهای دارویی گفته می‌شود اما برای سایر موقعیت‌ها نظیر استفاده از دستگاه‌های پزشکی، خودمراقبتی، ورزش‌های خودهدایتی، یا جلسات درمانی هم به کار می‌رود (دیکشنری، آبادیس).

تعریف مفهوم "هویت ملی"

احساس تعلق فرد به یک دولت یا یک ملت است. یک حس مشترک که مردم به یک وحدت کلی درک می‌کنند که نمود خود را در سنت‌ها، فرهنگ یا زبان سیاست نشان می‌دهد. هویت ملی از نظر روانشناختی به عنوان آگاهی و احساس از تفاوت بین ما و آنها تلقی می‌شود. به عنوان یک پدیده جمعی، هویت ملی می‌تواند به عنوان یک نتیجه مستقیم از حضور عناصر از «نقاط مشترک» در زندگی روزمره مردم به وجود آید مانند نمادهای ملی، زبان، تاریخ ملت، آگاهی ملی و آثار باستانی. هویت ملی در شکل مثبت آن می‌تواند به مهین پرستی که با غرور ملی و احساسات مثبت به کشور مشخص می‌شود همراه دانست ولی در حالت افراطی به شوونیسم و برتری کشور و افراطی‌گری ختم شود. هویت ملی یک ویژگی ذاتی نیست و یک نظام برساخته از روابط اجتماعی است که فرد با اتکا به «نقاط مشترک» در روابط اجتماعی با سایر مردم به آن می‌رسد و دامنه آن می‌تواند از نمادهای ملی مشترک، زبان، تاریخ ملت، پیوندهای خونی و نژادی، موسیقی، خوراک و سبک آشپزی و غیره باشد. تحت تأثیرات مختلف اجتماعی، افراد با اتخاذ اعتقادات، ارزش‌ها، فرضیات و انتظاراتی که با هویت ملی فرد همسو می‌شوند، هویت ملی را در هویت شخصی خود گنجانده‌اند. افراد با شناسایی ملت خود، اعتقادات و ارزش‌های ملی را از نظر شخصی معنادار می‌دانند و این باورها و ارزش‌ها را در کارهای روزمره ترجمه می‌کنند. «(روپرت امرسون) هویت ملی را «توده‌ای از مردم که احساس می‌کنند یک ملت هستند» تعریف هویت ملی می‌داند (دیکشنری آبادیس).

هویت ملی از مقولاتی است که در قرن بیستم و بعد از

شکل‌گیری سیاسی نظام بین‌المللی قالب مفهومی خاص خود را پیدا کرد؛ هر چند که همواره یکی از مشغله‌های ذهنی اندیشمندان ایرانی بوده است. هویت ملی نیز، مانند هویت، تعاریف مختلفی دارد. در یک تعریف: هویت ملی، همان احساس تعلق و تعهد نسبت به اجتماع ملی و نسبت به کل جامعه در نظر گرفته شده است، و می‌توان گفت هویت ملی به این معناست که افراد یک جامعه، نوعی منشأ مشترک را در خود احساس می‌کنند (یوسفی، ۱۳۷۹). در تعریفی دیگر: «هویت ملی، مجموعه‌ای از نشانه‌ها و آثار مادی، زیستی، فرهنگی و روانی، است که سبب تفاوت جوامع از یکدیگر می‌شود؛ و لذا، هویت ملی، اصلی‌ترین ستز و حلقه‌ی ارتباطی بین هویت‌های خاص محلی و هویت‌های عام فراملی است» (حاجیان، ۱۳۷۹).

تعریف ورزش

ورزش به هر گونه فعالیت فیزیکی بدن گفته می‌شود که شرکت‌کنندگان آن می‌توانند به صورت منظم و سازمان یافته یا گاه به گاه در آن شرکت کنند و از آن برای بهبود تناسب اندامشان و تعادل روان یا فراهم آوردن سرگرمی و تفریح بهره ببرند. ورزش می‌تواند به صورت رقابتی برگزار شود که در این صورت باید بر پایه رشته قوانینی که مورد توافق همگان است، یک یا چند برنده در آن مشخص گردد که در این‌گونه ورزش‌ها شرکت‌کنندگان باید درجه‌ای از توانمندی‌های مربوط به آن رشته به‌ویژه در رده‌های بالاتر را داشته باشند. ورزش به دو دسته کلی بخش می‌شود. ورزش انفرادی، ورزش تیمی هم اکنون با در نظر گرفتن ورزش‌های تک نفره، صدها رشته ورزشی وجود دارد. ورزش‌های گروهی می‌تواند افراد را در قالب دو یا چند گروه دسته‌بندی کند و تیم‌ها با هم رقابت کنند. گونه‌هایی از فعالیت‌های غیر فیزیکی وجود دارد که گاهی آن‌ها را به ورزش نسبت می‌دهند و به آنها ورزش فکری گفته می‌شود (قدیمی، ۱۳۹۷).

مؤلفه‌های ورزش

۱- مؤلفه مؤلفه فیزیکی: شاید مهمترین ویژگی اصلی

ورزش این است که شامل یک مؤلفه فیزیکی است. برخلاف بازی و مسابقات که ممکن است فیزیکی باشد یا نباشد، ورزش باید شامل تحرک فیزیکی و مهارت باشد. به طور خاص، ورزش معمولاً شامل استفاده از هماهنگی فیزیکی، قدرت، سرعت، استقامت و انعطاف‌پذیری است. بتوجه به این تعریف، شطرنج و چکرز ورزش نیستند، در حالی که بازی‌های مثل بیلارد و دات را می‌توان به عنوان ورزش تعریف کرد، هرچه مهارت فیزیکی مورد نیاز، نسبتاً اندک به هماهنگی چشم و دست محدود می‌شود. (قدیمی، ۱۳۹۷).

۲- رقابت: ورزش همچنین رقابتی است و شامل نتایجی است که برای شرکت‌کنندگان و غلب برای دیگران، مانند اعضای خانواده، طرفداران، سازمان‌های حمایت‌کننده و رسانه‌ها مهم است. البته، رقابت، شامل برنده شدن و باختن است و این واقعیت قدرتمندانه شرکت‌کنندگان را تشویق می‌کند تا صادقانه آموزش ببینند و بهترین تلاش خود را به کار گیرند (قدیمی، ۱۳۹۷).

۳- مسابقات نهادینه شده: ورزش‌ها توسط یک گروه یا نهاد بیرونی اداره می‌شوند که قوانین را اجرا می‌کنند و جریان و نتایج را کنترل می‌کنند.

۴- امکانات و تجهیزات تخصصی: ورزش تقریباً همیشه نیاز به امکانات و تجهیزات تخصصی دارد. اگرچه این امر برای ورزش‌های خاصی نظیر دو میدانی و شنای مسافت (آب‌های طبیعی) کمتر صدق می‌کند. اکثر ورزش‌ها نیاز به یک محیط ایجاد شده دارند، خواه یک میدان با مرزهای مجموعه، یک استخر، یک مجموعه ورزشی، یک زمین ورزشی، زمین گلف و یا برخی امکانات دیگر باشد. تجهیزات به خصوص در سطح حرفه‌ای اهمیت دارد که در آن ورزشکاران به کیفیت دقیق سورت‌ها، اسکیت‌ها، ژیمناستیک، راکت تنیس و غیره به تجهیزات تخصصی متکی هستند. (قدیمی، ۱۳۹۷).

تعریف ورزشکار

فرهنگ لغت اصطلاحنامه ورزشکار را به عنوان فردی که در تمرینات یا مسابقاتی که شامل چابکی بدنی، استقامت، یا

قدرت آموزش دیده یا با استعداد است، تعریف می‌کند. شرکت کننده در یک ورزش، ورزش یا بازی که به مهارت فیزیکی نیاز دارد اما ورزشکار بودن مستلزم فراتر از قوی بودن و رقابت در مسابقات ورزشی است. این امر مستلزم ساعت‌ها و ساعت‌ها تمرین هر روز و تمرین برای سالیان متمادی است که معمولاً با راهنمایی مربی انجام می‌شود. (قدیمی، ۱۳۹۷).

تعریف مفهوم ورزشکاران زن

ورزش زنان شامل همه مسابقات خاص زنان چه در شکل حرفه‌ای، آماتور یا ورزش همگانی در تمام رشته‌های ورزشی می‌شود. مشارکت زنان در ورزش در قرن بیستم میلادی، به ویژه در اواخر آن افزایش چشمگیری یافت. این افزایش تحت تأثیر تغییرات فرهنگی جامعه بود که بر برابری جنسیتی تأکید داشت. در دنیای امروز شاید هیچ رشته ورزشی که زنان در آن مشارکت نوزند یا آن که ورزش ویژه‌ای برای زنان تلقی شوند یافت نگردد، اما میزان این مشارکت در هر رشته ورزشی و هر کشور متفاوت است. فرهنگ یا قوانین برخی از کشورها محدودیت‌هایی را برای حضور زنان در بعضی از رشته‌ها به همراه دارد و نیز میزان مشارکت و علاقه آنان در برخی از رشته‌های ورزشی مانند بوکس، کشتی، وزنه‌برداری و انواع فوتبال بسیار کمتر از همبازیان مرد خود است. در مقابل در تعدادی از ورزش‌ها مانند تنیس، ژیمناستیک، پاتیناژ نمایشی و والیبال ساحلی ورزشکاران زن اهمیت بیشتر یا حداقل برابری با همبازیان مرد خود یافته‌اند. به‌طور کلی ورزش در دو بُعد حرفه‌ای و عمومی بررسی می‌شود. ورزش حرفه‌ای به مسابقات رسمی و شغل ورزشکاری برمی‌گردد ولی ورزش عمومی مربوط به انجام تمرینات ورزشی توسط تمام افراد جامعه و سلامتی عمومی افراد است و حداقل روزانه ۳۰ دقیقه و ۵ روز در هفته توصیه می‌شود. از این نظر ورزش و انجام تمرین‌های ورزشی در میان زنان جایگاه بسیار پایینی دارد. (جربر، ۱۹۷۴).

پیشینه تحقیق:

سمانه نظری و همکاران (۱۴۰۲) در مقاله‌ای تحت عنوان "تحلیل و واکاوی جامعه‌شناختی کلیشه‌های جنسیتی حاکم بر ورزش زنان" پژوهش حاضر از نوع تحقیق کیفی و با استفاده از روش تحلیل تماتیک (تحلیل مضمون) انجام گردید. براین اساس، ۱۵۰ پژوهش معتبر از مجموعه اسناد و پژوهش‌های علمی از پایگاه‌های پراستناد معتبر علمی با محوریت کلیشه‌های جنسیتی در ورزش، به‌صورت نمونه‌گیری هدفمند و براساس اشتراک مفهومی، مورد تحلیل و کدگذاری قرار گرفت. به‌طور کلی، از ۸ مضمون پایه (اصلی)، ۴ مضمون سازمان‌دهنده و درنهایت تم فراگیر استخراج شد که شبکه مضامین مرتبط با کلیشه‌های جنسیتی حاکم بر ورزش زنان را ترسیم و تحلیل می‌کند. روش اعتبارسنجی پژوهش نیز براساس ارائه و بازخورد نتایج پژوهش به صاحب‌نظران برای تأیید نهایی آن اعمال گردید. براساس تحلیل مضمون داده‌های پژوهش، چهار مضمون سازمان‌دهنده شامل کلیشه‌های هویت جنسیتی، کلیشه‌های هویت بدنی، کلیشه‌های هویت ورزشی و در نهایت، بازنمایی رسانه‌ای کلیشه‌های جنسیتی در ورزش زنان شناسایی شدند که توانستند مضمون مرکزی کلیشه‌های جنسیتی حاکم بر ورزش زنان را آشکار سازند. به‌طورکلی، کلیشه‌های جنسیتی سطح وسیعی از ورزش زنان را از ظاهر ورزشکار تا هویت جنسیتی وی، عملکرد ورزشی زنان و درنهایت نوع بازنمایی آنها را در برمی‌گیرند. ازاین‌رو، زنان ورزشکار و همچنین بسیاری از عواملان بانفوذ در ورزش می‌توانند کلیشه‌های جنسیتی را از میان بردارند که مانند دیوار محکمی در مقابل پیشرفت زنان ورزشکار قرار دارد.

رحمانی و قاسم‌زاده (۱۴۰۲) در مقاله‌ای با عنوان "تبیین روابط بین هویت دینی و ملی (دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان استان آذربایجان شرقی)"، به این نتیجه دست یافتند: که هویت دینی و ابعاد آن، با هویت ملی در بین دانشجومعلمان همبستگی مستقیم و معنی‌دار دارد. در دنیای امروز که ارتباطات وسیع، رشد روزافزون فناوری‌های مختلف، مواجهات فرهنگی متنوع و غیره از ویژگی‌های بارز

آن است، مسئله هویت در ابعاد مختلف آن ازجمله هویت دینی و ملی به موضوع اصلی در بررسی‌های اجتماعی تبدیل شده است. این مهم به‌ویژه در دانشگاه فرهنگیان که مرکز ثقل آموزش و پرورش کشور و مسئول تربیت نسل آینده کشور است، بیش از پیش اهمیت می‌یابد. پژوهش حاضر با هدف تبیین روابط بین هویت ملی و دینی دانشجویان معلمان دانشگاه فرهنگیان آذربایجان شرقی و به روش توصیفی-همبستگی صورت گرفته است. جامعه آماری پژوهش، کلیه دانشجوی معلمان این دانشگاه در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ به تعداد ۳۹۹۰ نفر بودند. حجم نمونه براساس جدول مورگان ۳۵۱ نفر و به تناسب شامل ۱۴۱ دانشجوی دختر و ۲۱۰ دانشجوی پسر تعیین و به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه استاندارد هویت ملی و دینی بوده است. درخصوص روایی ابزار از روایی صوری استفاده شد و پایایی ابزارها نیز با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۵۳ و ۰/۸۶۴ محاسبه شد. برای تحلیل داده‌ها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری استفاده شده است. یافته‌های پژوهش حاکی از بالا بودن میزان هویت دینی و ملی در بین دانشجوی معلمان استان آذربایجان شرقی است.

جهرمی و قدیمی (۱۴۰۰) در مقاله‌ای با عنوان "تحلیل جامعه شناختی عملکرد ورزشی با رویکرد خودپذیرشی و مدیریت بدن در دختران ورزشکار شهر تهران در رشته انفرادی" هدف از مقاله پیش رو تحلیل جامعه شناختی عملکرد ورزشی با رویکرد خود پذیرشی و مدیریت بدن در دختران ورزشکار شهر تهران در رشته انفرادی (بدنسازی) می‌باشد و برای اجرای آن از روش تحقیق ترکیبی با طرح اکتشافی استفاده شده است. ابتدا در بخش کیفی پژوهش با استفاده از تکنیک گراندد تئوری مدل استراوس و کوربین، مصاحبه‌ای با ۴۹ نفر صورت پذیرفت. سپس، در بخش کمی به شیوه پیمایشی، پرسشنامه‌های تهیه و در اختیار ۱۲۰ نفر قرار داده شد. اعتبار پرسشنامه را صاحب‌نظران تأیید کردند و پایایی آن با آلفای کرونباخ (۹۷۷/۰) محاسبه شد. در این

خروجی از مدل‌سازی معادلات ساختاری از نرم‌افزار اسمارت پی ال اس استفاده گردید و به بررسی مسیرهای مشخص پژوهش مطابق با مدل مفهومی پرداخته شد. شاخص برازش مدل کمی ۰/۸۸/۰ و بیانگر مطلوبیت قوی مدل است که محکی برای اعتبار نظریه برپایه تلقی می‌شود. نتایج یافته‌های بخش کیفی در قالب ۶ مفهوم: شرایط علی شامل: ضعف ویژگی‌های شخصیتی؛ پدیده‌ی محوری: خودپذیرشی و عدم اعتماد به نفس؛ شرایط مداخله‌گر: نقش دوستان و مربیان؛ شرایط زمینه‌ای: عادت واره دختران ورزشکار؛ کنش و تعامل‌ها: مدیریت بدن؛ پیامدها: احساس رضایت از خود و تأیید دیگران می‌باشد. براساس یافته‌های بدست آمده، اغراق‌گویی دختران ورزشکار بدنساز از خود، ناشی از آگاهی و احساس دختربدن‌ساز، از خانواده و جامعه نسبت به پدیده ورزش بدنسازی می‌باشد که این نوع رفتار بازخوردی از نگرش منفی در تعامل‌ها و روابط بینابینی حاصل می‌شود.

خواجه افلاطون و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله با عنوان "بررسی عوامل موثر بر هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی" پژوهش به روش آمیخته انجام شده است. جامعه آماری بخش کیفی شامل ۱۳ نفر از صاحب‌نظران حیطه پژوهش و جامعه آماری بخش کمی تمامی ورزشکاران تیم‌های ملی ایران در رشته‌های ورزشی مختلف بودند که اطلاعات دقیقی در خصوص تعداد آنان در دسترس نبود. بدین صورت ۲۰۰ نفر از این افراد به صورت در دسترس، به عنوان نمونه پژوهش مشخص شدند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل مصاحبه و پرسش‌نامه بود. در بخش کیفی پژوهش ۲۴ عامل از طریق مصاحبه‌های انجام‌شده استخراج شد. این عوامل در چهار دسته عوامل تیمی، فنی، فردی و خانوادگی-دوستان تقسیم‌بندی شدند. نتایج پژوهش نشان داد تمامی عوامل شناسایی شده بر هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی تأثیری معنادار دارد. در این میان، میزان تأثیر عوامل فردی در جهت هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی بیش از سایر عوامل است.

۱۳۹۹- جواد بقائی سرابی و بهرام قدیمی (۱۳۹۹) در مقاله با عنوان "ارتباط عملکرد ورزشی تیم‌های ملی با هویت ملی" هدف چهار موقعیت عملکردی شامل موفقیت در عین انتظار موفقیت، موفقیت در عین انتظار شکست، شکست در عین انتظار موفقیت و شکست در عین انتظار شکست تشخیص داده شد. همچنین برای هویت ملی چهار حالت یا وضعیت شامل هویت ملی خودگرایی تقویت‌یافته: سربلندی ملی، هویت ملی خودگرایی تضعیف‌شده: شرمساری ملی، هویت ملی غریبه ستیز تقویت‌یافته: غرور ملی و هویت ملی غریبه ستیز تضعیف‌شده: سرافکندگی ملی در نظر گرفته شد. پژوهش از نوع همبستگی-مقطعی است. برای تعیین اعتبار پرسشنامه از اعتبار محتوایی بهره گرفته شد و برای احراز پایایی آن از روش پایایی همسانی درونی و ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. جامعه آماری شامل دانشجویان دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب است که ۳۱۸ نفر از آنان با استفاده از روش نمونه‌گیری احتمالی از نوع طبقه‌ای نامتناسب با حجم انتخاب شدند. نتایج نشان داد که اولاً موفقیت یا شکست ورزش ملی در هر حالتی به ترتیب موجب تقویت یا تضعیف هویت ملی می‌شود. ثانیاً تقویت یا تضعیف مضاعف هویت ملی بستگی به چارچوب تفسیری مسلط از عملکرد ورزش ملی دارد به‌طوری‌که موفقیت‌ها یا شکست‌های دور از انتظار ورزش ملی بیش از موفقیت‌ها یا شکست‌های قابل انتظار زمینه تقویت یا تضعیف هویت ملی را فراهم می‌کنند؛ بنابراین مبحث هویت ملی از جمله مسائل و ابعاد مهم در زندگی اجتماعی است که می‌تواند به طور مستقیم تحت تأثیر عملکرد ورزشی تیم‌های ملی دچار تغییر گردد.

مهدی شهبازی و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله با عنوان "تعیین شاخص‌ها و ویژگی‌های فرهنگی معنوی در ورزش کشور" روش انجام پژوهش آمیخته و جامعه آماری در بخش کیفی را مدیران ستادی، اساتید مدیریت ورزشی و پژوهشگران این حوزه و در بخش کمی مدیران و متخصصان ورزشی، اساتید مدیریت ورزشی و پژوهشگران تشکیل

دادند. به صورت هدفمند ۶۵ پرسشنامه محقق ساخته به صورت آنلاین و میدانی توزیع شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی برای ویژگی‌های جمعیت شناختی و آمار استنباطی آزمون فریدمن در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ با نرم‌افزار SPSS برای اولویت‌بندی شاخص‌ها و مؤلفه‌ها استفاده شد. نتایج نشان داد در رتبه‌بندی مربوط به مؤلفه‌های شاخص فرهنگی ورزش کشور بیشترین میانگین رتبه مربوط به فعالیت‌های فرهنگی در ورزش و کمترین میانگین رتبه مربوط به ارتباطات و مبادلات فرهنگی بوده است. در رتبه‌بندی مربوط به مؤلفه‌های شاخص معنوی ورزش نیز بیشترین میانگین رتبه مربوط به فعالیت معنوی در ورزش و کمترین میانگین رتبه مربوط به هویت دینی در ورزش بوده است.

سید جلیل میریوسفی (۱۳۹۷) در مقاله تحت عنوان "شناسایی و اولویت‌بندی عوامل هویت دینی - ملی مؤثر در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی از دیدگاه ورزشکاران" نمونه‌ای هدفمند از قهرمانان ورزشی استان کرمان در سال ۱۳۹۵ به تعداد ۲۰۵ نفر انتخاب شد. روش تحلیل داده‌ها استفاده از معادلات ساختاری، تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و مرتبه دوم بود. نتایج نشان داد که پنج عامل مرتبط با هویت دینی - ملی شامل شهرت و محبوبیت، سلامت اخلاقی، عزتمندی، میل به پیشرفت و نیز فرهنگ دینی و ارزش‌محوری هستند. افزون بر این، گویه‌های فقدان تکبر و خودخواهی پس از موفقیت‌های ورزشی، حفظ و ارتقای جایگاه تیم‌های ملی در رتبه‌بندی‌های بین‌المللی، رعایت اخلاق حرفه‌ای در ورزش، کسب سهمیه و مدال در رویدادهای ورزشی بین‌المللی و توجه به مسائل مذهبی و اعتقادی در برنامه‌ریزی‌های کلان و خرد ورزش، به‌ترتیب در عامل‌های شهرت و محبوبیت، میل به پیشرفت، سلامت اخلاقی، عزتمندی و همچنین فرهنگ دینی و ارزش‌محوری در اولویت اول قرار دارند. براساس یافته‌های این پژوهش، به هویت دینی - ملی باید به عنوان یک مؤلفه مهم در جهت توسعه فرهنگی در ورزش

قهرمانی توجه شود. همچنین، رعایت هنجارهای اجتماعی برای جلوگیری از بروز خشونت و بداخلاقی در محیط‌های ورزشی می‌تواند نقش مهمی در توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی ایفا کند.

اسفندیار غفاری نسب (۱۳۹۴) در مقاله تحت عنوان "بررسی جامعه شناختی عوامل اجتماعی-فرهنگی مؤثر بر هویت ملی" هویت ملی مفهومی ذهنی از تعلق به یک گروه ملی خاص و ویژه است که با مجموعه پیچیده‌ای از شرایط و احساسات همراه است که نگرش یک فرد را نسبت به آن گروه خاص و دیگر گروه‌ها بیان می‌کند. هدف این پژوهش بررسی عوامل اجتماعی، فرهنگی مرتبط با هویت ملی می‌باشد که با استفاده از نظریه کاستلز در مورد هویت، به روش پیمایشی به بررسی عوامل اجتماعی، فرهنگی مرتبط با هویت ملی در بین شهروندان ۱۵ سال به بالای شهر اقلید پرداخته است و تعداد ۴۰۰ نفر از شهروندان به عنوان نمونه به صورت، نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب گردیدند. اعتبار پرسشنامه از طریق اعتبار صوری و پایایی آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ تأیید گردید. براساس نتایج، از میان ۸ فرضیه‌ی تحقیق، ۷ فرضیه مورد تأیید قرار گرفتند. بعلاوه، نتایج رگرسیون چند متغیره نیز بیانگر آن است که چهار متغیر میزان دینداری (۲۲ درصد)، سن (۶ درصد)، گستره شبکه ارتباطی (۵ درصد) و استفاده از رسانه (۳ درصد)، در مجموع ۳۶ درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین کرده‌اند. هویت ملی مفهومی ذهنی از تعلق به یک گروه ملی خاص و ویژه است که با مجموعه پیچیده‌ای از شرایط و احساسات همراه است که نگرش یک فرد را نسبت به آن گروه خاص و دیگر گروه‌ها بیان می‌کند. هدف این پژوهش بررسی عوامل اجتماعی، فرهنگی مرتبط با هویت ملی می‌باشد که با استفاده از نظریه کاستلز در مورد هویت، به روش پیمایشی به بررسی عوامل اجتماعی، فرهنگی مرتبط با هویت ملی در بین شهروندان ۱۵ سال به بالای شهر اقلید پرداخته است و تعداد ۴۰۰ نفر از شهروندان به عنوان نمونه به صورت، نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب

گردیدند. اعتبار پرسشنامه از طریق اعتبار صوری و پایایی آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ تأیید گردید. براساس نتایج، از میان ۸ فرضیه‌ی تحقیق، ۷ فرضیه مورد تأیید قرار گرفتند. بعلاوه، نتایج رگرسیون چند متغیره نیز بیانگر آن است که چهار متغیر میزان دینداری (۲۲ درصد)، سن (۶ درصد)، گستره شبکه ارتباطی (۵ درصد) و استفاده از رسانه (۳ درصد)، در مجموع ۳۶ درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین کرده‌اند.

شعبانی (۱۳۹۲) در مقاله‌ای با عنوان "رابطه بین ورزش و حفظ هویت فرهنگی دانشجویان ورزشکار" نتایج نشان داد بین مولفه‌های هویت فرهنگی در ورزشکاران اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($p < 0.05$). همچنین محیط ورزشی علاوه بر این که باعث تطبیق با محیط چند فرهنگی (۵۰/۹۰ درصد) می‌شود؛ در عین حال می‌تواند باعث حفظ هویت قومی آنها (۷۰/۸۳ درصد) گردد. لذا ورزش دانشجویی در کنار کارکرد انطباق و همسان‌سازی می‌تواند کارکرد تقویت هویت فرهنگی - قومی داشته باشد. بنابراین می‌توان گفت که حفظ هویت فرهنگی و یا فرهنگ‌پذیری جدید بستگی به پیشینه فرهنگی ورزشکاران دارد. لذا توصیه می‌شود مدیران و مربیان ورزشی همواره به مباحث و مسایل فرهنگی ورزشکاران توجه نموده، به موازات فعالیت ورزشی به مبانی فرهنگی، ارزشی بومی، محلی، ملی و دینی ورزشکاران عنایت ویژه داشته باشند.

گودرزی و همکاران (۱۳۸۹) در مقاله‌ای با عنوان "تاثیر رسانه بر هویت ملی و هویت فرهنگی" به ارزیابی هویت دینی و ملی پرداختند. در تحقیق آنان، هر یک از هویت‌های مذکور، دو بعد نظری و عملی داشت. نتایج نشان داد در هر دو گروه از ورزشکاران، پایداری عملی و نظری به هویت، کمتر از متوسط است. مقایسه بین دو گروه نیز نشان داد در هویت دینی تفاوت معناداری بین کشتی‌گیران و فوتبالیست‌ها وجود ندارد، ولی در هویت ملی تفاوت معناداری بین دو گروه و به نفع کشتی‌گیران مشاهده شد.

روش تحقیق

جامعه آماری این تحقیق با توجه به رویکرد جامعه شناختی و توجه به امر فردی و جمعی متغیرها و عوامل پابندی زنان ورزشکار به هویت ملی، جامعه آماری در سه بخش مورد توجه است: در بخش کیفی جامعه آماری گروه اول از منظر ورزشکاران زن با روش مصاحبه انجام گردید. پس از آن و شناخت شاخص‌ها و مؤلفه‌های مورد نظر، هم راستا با داده‌های بدست آمده با استفاده از پرسشنامه مجدد آزمون از روش کمی نیز انجام گرفت. پس از آن در گروه دوم با رویکرد کمی میدانی، زنان ورزشکار مورد نظر در رشته‌های ذکر شده با استفاده از پرسشنامه بررسی‌ها پیگیری شد و در نهایت در گروه سوم از منظر مردم نیز از روش کمی میدانی و پرسشنامه به صورت تصادفی بررسی‌ها صورت پذیرفت. در بخش کمی، جامعه آماری براساس اطلاعات به دست آمده از مرکز آمار و زرات ورزش و جوانان سال ۱۴۰۱ حجم جامعه آماری پژوهش حاضر ۲۵ میلیون نفر ورزشکار زن که به طور مبتدی تا حرفه‌ای ورزش‌های ذکر شده را دنبال می‌کنند و ملی پوشان زن فیکس رشته‌های (تکواندو، کاراته، هاکی، کبده، فوتبال، فوتسال و والیبال) جمعاً حدوداً ۷۲ نفر است. بر این اساس فرمول کوکران حجم نهایی ۷۱ نفر تعیین شد.

روش تحلیل داده‌ها

در این تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از کدگذاری باز و کدگذاری محوری برای بررسی روش کیفی استفاده شده است. نوع داده‌ها در تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی شامل مصاحبه‌ها از طریق پرسش‌های مدنظر ایمیل شده، مصاحبه‌های رو در رو و نوبت‌برداری بوده است.

در این تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از دو روش آمار توصیفی و استنباطی به وسیله نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ برای بررسی روش کمی استفاده شده است. در بخش آمار

توصیفی برای توصیف داده‌ها، از جداول فراوانی، میانگین، نمودارها و انحراف استاندارد، درصد فراوانی و در بخش آمار استنباطی از t تک گروهی برای آزمون تفاوت معناداری استفاده گردیده است.

روش نمره‌گذاری

مقیاس اندازه‌گیری مورد استفاده در این سنجش، لیکرت می‌باشد که هر گویه پنج درجه ارزشی (کاملاً موافق، موافق، بینابین، مخالف و کاملاً مخالف) را در برمی‌گیرد و ارزش‌های هر گویه بین ۵-۰ متغیر می‌باشد. معیارها و مقیاس‌های لازم برای سنجش و اندازه‌گیری گزاره‌ها در این پژوهش از مطالعات پیشین اقتباس شده است. روش نمره‌دهی معیارهای بکار رفته با استفاده از طیف ۵ قسمتی لیکرت شامل "کاملاً مخالفم"، "مخالفم"، "بینابین"، "موافقم" و "کاملاً موافقم" بود.

کسب اطلاع درباره‌ی گروه‌های کوچک غالباً هدف اصلی پژوهشگر نیست؛ بلکه او علاقه‌مند است که از طریق یافته‌های این گروه، اطلاعات لازم را درباره‌ی جامعه‌ای که این گروه کوچک را از آن انتخاب کرده است، کسب کند. نوعاً هدف پژوهشگر عبارت است از تعمیم یافته‌ها به نحوی که قادر باشد حوادث را تبیین و پیش‌بینی کند (دلاور، ۱۳۸۶). در این رساله از آزمون همبستگی برای ارزیابی همبستگی متغیرهای پژوهش، برای محاسبات و تجزیه و تحلیل داده‌ها در روش کیفی از کدگذاری باز و محوری استفاده شده است. همچنین سطح معناداری در تمام روش‌های آماری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است. برای محاسبات و تجزیه و تحلیل آماری اطلاعات خام از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ استفاده شد. همچنین سطح معناداری در تمام روش‌های آماری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است.

جدول ۱- وضعیت مؤلفه‌های استخراج شده

ردیف	مؤلفه	میانگین نمره	وضعیت
۱	عوامل موثر فرهنگی	۹/۱۴	پذیرش

توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی جامعه آماری (ورزشکاران زن).

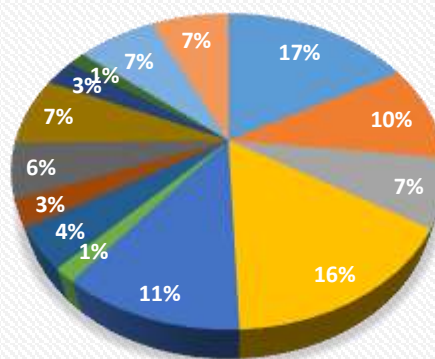
جدول ۲- مورد مطالعه (سن)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
18 سال	12	16.4	16.4	19.2
19 سال	7	9.6	9.6	28.8
20 سال	5	6.8	6.8	35.6
21 سال	11	15.1	15.1	50.7
22 سال	8	11.0	11.0	61.6
23 سال	1	1.4	1.4	63.0
24 سال	3	4.1	4.1	67.1
25 سال	2	2.7	2.7	69.9
26 سال	4	5.5	5.5	75.3
27 سال	5	6.8	6.8	82.2
29 سال	2	2.7	2.7	84.9
31 سال	1	1.4	1.4	86.3
34 تا 37 سال	5	6.8	6.8	93.2
37 تا 40 سال	5	6.8	6.8	100.0
Total	71	100.0	100.0	

با ۱۶ درصد از کل جمعیت آماری و کمترین آن مربوط به گروه ۳۱ سال با ۱ درصد از کل جامعه آماری می‌باشد. همچنین انحراف استاندارد برای این متغیر 7 ± 1 می‌باشد.

همانگونه که مشاهده می‌شود، در دسته ورزشکاران زن ورزش‌های مورد نظر از مجموع ۷۳ نفر افراد مورد مطالعه میانگین سن در ۲۸/۵۶ سال است. حداقل سن در ۱۸ و حداکثر ۴۰ سال بود. بیشترین سن مربوط به گروه ۲۱ سال

نمودار ۱-۲ سن ورزشکاران زن

18 سال 19 سال 20 سال 21 سال 22 سال 23 سال 24 سال
25 سال 26 سال 27 سال 29 سال 31 سال 34 تا 37 سال 37 تا 40 سال

جدول ۳- جنسیت ورزشکاران زن

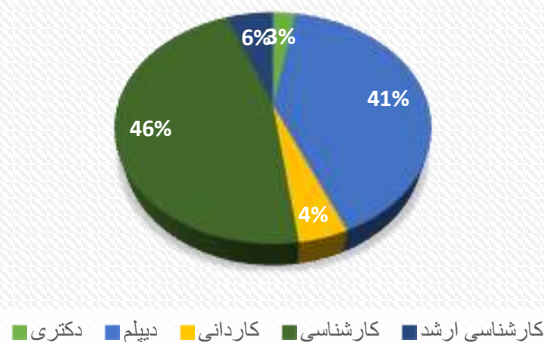
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	زن	71	100	100	100
	مرد	0	0	0	0.00
	تعداد	71	100.0	100.0	

همانگونه که مشاهده می‌شود، در دسته ورزشکاران از پرسشنامه پاسخگو بوده‌اند. همچنین انحراف استاندارد برای مجموع افراد مورد مطالعه ۷۱ نفر جامعه متعلق به ورزشکاران زن بوده است و ۱۰۰ درصد زنان در این

جدول ۴- مورد مطالعه (تحصیلات)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid		2	2.7	2.7	2.7
	دکتری	2	2.7	2.7	5.5
	دیپلم	29	39.7	39.7	45.2
	کاردانی	3	4.1	4.1	49.3
	کارشناسی	33	45.2	45.2	94.5
	کارشناسی ارشد	4	5.5	5.5	100.0
	Total	71	100.0	100.0	

نمودار ۲-۲ مدرک تحصیلی ورزشکاران

همانگونه که مشاهده می‌شود بیشترین تحصیلات کارشناسی قرار داشت و کمترین میزان نیز مقطع دکتری بود. مدرک تحصیلی ورزشکاران در جامعه آماری مورد مطالعه شامل ۴۶ درصد مدرک کارشناسی، ۴۱ درصد مدرک دیپلم، ۶ درصد مدرک کارشناسی ارشد، ۴ درصد مدرک کاردانی و ۳ درصد مدرک دکتری می‌باشند.

جدول ۵- مورد مطالعه (تاهل)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	متاهل	11	15.1	15.1	17.8
	مجرد	60	82.2	82.2	100.0
	تعداد	71	100.0	100.0	

نمودار ۲-۳ وضعیت تاهل ورزشکاران

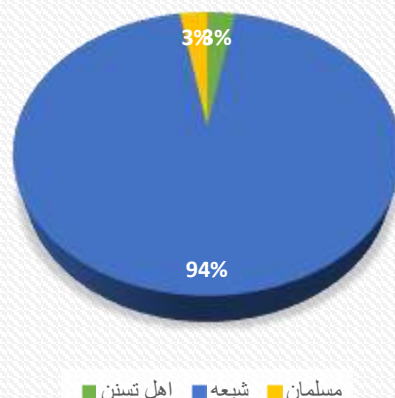

در بین گروه‌های آماری مربوط به ورزشکاران زن، ۸۴ درصد مجرد و ۱۶ درصد متاهل می‌باشند.

جدول ۶- مورد مطالعه (مذهب)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	اهل تسنن	2	2.7	2.7	5.5
	شیعه	67	91.8	91.8	97.3
	مسلمان	2	2.7	2.7	100.0
	تعداد	71	100.0	100.0	

نمودار ۲-۴ مذهب ورزشکاران

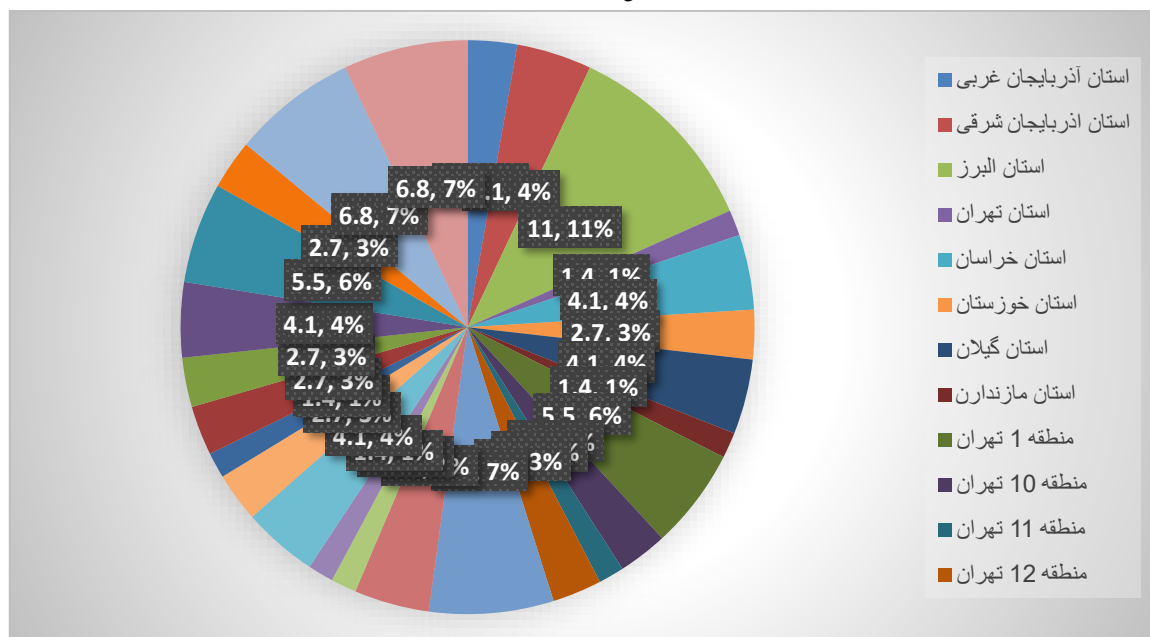
در مذهب ورزشکاران جامعه آماری تشکیل شده، مسلمان می‌باشند. ۹۴ درصد شیعه، ۳ درصد اهل تسنن و ۳ درصد دیگر

جدول ۷- منطقه سکونت ورزشکاران زن

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid		2	2.7	2.7	2.7
	استان آذربایجان غربی	2	2.7	2.7	5.5
	استان آذربایجان شرقی	3	4.1	4.1	9.6
	استان البرز	8	11.0	11.0	20.5
	استان تهران	1	1.4	1.4	21.9
	استان خراسان	3	4.1	4.1	26.0
	استان خوزستان	2	2.7	2.7	28.8

استان گیلان	3	4.1	4.1	32.9
استان مازنداران	1	1.4	1.4	34.2
منطقه 1 تهران	4	5.5	5.5	39.7
منطقه 10 تهران	2	2.7	2.7	42.5
منطقه 11 تهران	1	1.4	1.4	43.8
منطقه 12 تهران	2	2.7	2.7	46.6
منطقه 14 تهران	5	6.8	6.8	53.4
منطقه 15 تهران	3	4.1	4.1	57.5
منطقه 16 تهران	1	1.4	1.4	58.9
منطقه 18 تهران	1	1.4	1.4	60.3
منطقه 2 تهران	3	4.1	4.1	64.4
منطقه 20 تهران	2	2.7	2.7	67.1
منطقه 21 تهران	1	1.4	1.4	68.5
منطقه 22 تهران	2	2.7	2.7	71.2
منطقه 3 تهران	2	2.7	2.7	74.0
منطقه 4 تهران	3	4.1	4.1	78.1
منطقه 5 تهران	4	5.5	5.5	83.6
منطقه 6 تهران	2	2.7	2.7	86.3
منطقه 8 تهران	5	6.8	6.8	93.2
منطقه 9 تهران	5	6.8	6.8	100.0
Total	71	100.0	100.0	

نمودار ۲-۵ محل سکونت ورزشکاران زن

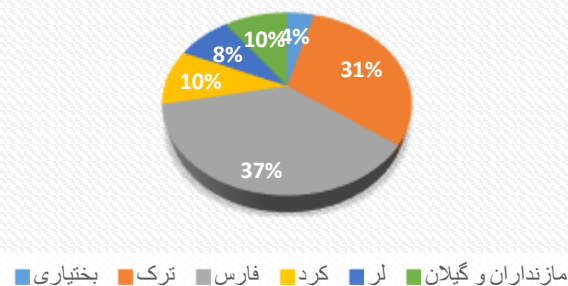
بیشترین آمار برای محل سکونت ورزشکاران در استان البرز با ۱۱ درصد از جمعیت کل و بعد از آن منطقه ۱۴، منطقه ۸ و منطقه ۹ هر یک با ۶٫۸ درصد از جمعیت کل می‌باشند. همچنین کمترین میزان درصد جمعیتی مربوط

به مناطق ۱۸، ۲۱، ۱۶، ۱۱، و استان مازندران با ۱,۴ درصد از جمعیت کل می‌باشد.

جدول ۸- مورد مطالعه (قومیت)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	قومیت				
	بختیاری	3	4.1	4.1	6.8
	ترک	22	30.1	30.1	37.0
	فارس	26	35.6	35.6	72.6
	کرد	7	9.6	9.6	82.2
	لر	6	8.2	8.2	90.4
	مازنداران و گیلان	7	9.6	9.6	100.0
	تعداد	71	100.0	100.0	

نمودار ۲-۶ قومیت ورزشکاران

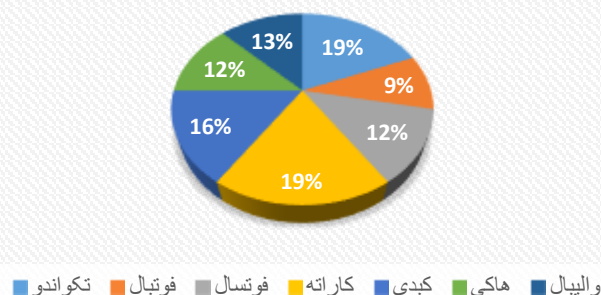

بیشترین قومیت تشکیل شده در ورزشکاران زن مربوط به فارس با ۳۷ درصد از جمعیت کل و ترک با ۳۱ درصد از جمعیت کل می‌باشد. کمترین میزان قومیت به بختیاری با ۴ درصد از جمعیت کل اختصاص دارد.

جدول ۹- مورد مطالعه (رشته ورزشی)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
رشته					
تکواندو	12	16.4	16.4	28.8	
فوتبال	6	8.2	8.2	37.0	
فوتسال	8	11.0	11.0	47.9	
کاراته	12	16.4	16.4	64.4	
کبده	10	13.7	13.7	78.1	
هاکی	8	11.0	11.0	89.0	
والیبال	8	11.0	11.0	100.0	
تعداد	71	100.0	100.0		

نمودار ۲-۷ رشته ورزشی ورزشکاران زن

بیشترین درصد ورزشکاران در جامعه آماری مورد جمعیت کل می‌باشند.

۲ عوامل فرهنگی موثر بر پابندی ورزشکاران زن مطالعه مربوط به رشته کاراته با ۱۹ درصد جمعیت و

تکواندو با ۱۹ درصد از جمعیت کل می‌باشند. همچنین

کمترین میزان مربوط به رشته فوتبال با ۹ درصد

عوامل فرهنگی اول: نگرش جنسیتی در بین ورزشکاران

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
تا حدودی	5	6.8	6.8	9.6
کاملاً مخالفم	1	1.4	1.4	11.0
کاملاً موافقم	44	60.3	60.3	71.2
مخالفم	2	2.7	2.7	74.0
موافقم	19	26.0	26.0	100.0
تعداد	71	100.0	100.0	

عوامل فرهنگی دوم: تربیت و آموزه‌های خانوادگی درصدد ارزشگذاری به ورزش زنان

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
تا حدودی	5	6.8	6.8	9.6
کاملاً موافقم	48	65.8	65.8	75.3
مخالفم	1	1.4	1.4	76.7
موافقم	17	23.3	23.3	100.0
تعداد	71	100.0	100.0	

عوامل فرهنگی سوم: نگرش اعضای خانواده به هویت ورزشکاران زن

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
تا حدودی	5	6.8	6.8	9.6
کاملاً موافقم	44	60.3	60.3	69.9
مخالفم	1	1.4	1.4	71.2
موافقم	21	28.8	28.8	100.0
تعداد	71	100.0	100.0	

عوامل فرهنگی چهارم: نگرش قالب سازی جنسیتی در تعیین زنانگی ورزش های خاص

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	تا حدودی	9	12.3	12.3	15.1
	کاملاً مخالفم	7	9.6	9.6	24.7
	کاملاً موافقم	35	47.9	47.9	72.6
	مخالفم	6	8.2	8.2	80.8
	موافقم	14	19.2	19.2	100.0
	تعداد	71	100.0	100.0	

عوامل فرهنگی پنجم: نگرش های جنسیتی در توزیع امکانات

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	تا حدودی	4	5.5	5.5	8.2
	کاملاً موافقم	55	75.3	75.3	83.6
	موافقم	12	16.4	16.4	100.0
	تعداد	71	100.0	100.0	

عوامل فرهنگی ششم: نگرش جنسیتی در پرداخت دستمزدها

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	تا حدودی	10	13.7	13.7	16.4
	کاملاً مخالفم	1	1.4	1.4	17.8
	کاملاً موافقم	45	61.6	61.6	79.5
	موافقم	15	20.5	20.5	100.0
	تعداد	71	100.0	100.0	

عوامل فرهنگی هفتم: لزوم رفتارهای حمایتی و انگیزشی از جانب هواداران

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	تا حدودی	7	9.6	9.6	12.3
	کاملاً موافقم	38	52.1	52.1	64.4
	موافقم	26	35.6	35.6	100.0
	تعداد	71	100.0	100.0	

عوامل فرهنگی هشتم: ضرورت توجه به حقوق فرهنگی ورزشکاران زن

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	تا حدودی	8	11.0	11.0	13.7
	کاملاً موافقم	40	54.8	54.8	68.5
	مخالفم	1	1.4	1.4	69.9
	موافقم	22	30.1	30.1	100.0
	Total	71	100.0	100.0	

عوامل فرهنگی نهم: عدم وجود ضوابط و قوانین مکفی در حمایت های فرهنگی از ورزشکاران زن

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
	تا حدودی	5	6.8	6.8	9.6
	کاملاً موافقم	44	60.3	60.3	69.9

مخالفم	2	2.7	2.7	72.6
موافقم	20	27.4	27.4	100.0
تعداد	71	100.0	100.0	

عوامل فرهنگی دهم: قابلیت فهم فرهنگی و سواد فرهنگی در ورزشکاران زن

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
تا حدودی	8	11.0	11.0	13.7
کاملاً موافقم	37	50.7	50.7	64.4
مخالفم	1	1.4	1.4	65.8
موافقم	25	34.2	34.2	100.0
تعداد	71	100.0	100.0	

نتیجه گیری

با عامل فرهنگی تربیت و آموزه‌های خانوادگی درصد ارزشگذاری به ورزش زنان که ۹۳ درصد موافق و ۱ درصد مخالف و نگرش قالب‌سازی جنسیتی در تعیین زنانگی در ورزش‌های خاص زنان ۶۷ درصد موافق و ۱۷ درصد مخالف بودند همخوانی دارد. مهدی شهبازی و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله با عنوان "تعیین شاخص‌ها و ویژگی‌های فرهنگی معنوی در ورزش کشور" به وضعیت پیشرفت و استقلال زنان که با عوامل، نگرش جنسیتی در پرداخت دستمزدها که ۸۲ درصد موافق و ۱ درصد مخالف، نگرش جنسیتی در توزیع امکانات که ۹۱ درصد موافق و ۵ درصد مخالف، ضرورت توجه به حقوق فرهنگی ورزشکاران زن که ۸۴ درصد موافق و ۲ درصد مخالف بودند، همخوانی دارد. در ادامه پژوهش‌ها به عوامل فرهنگی که از ورزشکاران زن همچون، لزوم رفتارهای حمایتی و انگیزشی از جانب هواداران که ۸۷ درصد موافق و ۷ درصد مخالف، عدم وجود ضوابط و قوانین مکفی در حمایت‌های فرهنگی از ورزشکاران زن که ۸۷ درصد موافق و ۴ درصد مخالف، قابلیت فهم فرهنگی و سواد فرهنگی در ورزشکاران زن که ۸۴ درصد موافق و ۳ درصد مخالف بودند اشاره‌ای نشده است. به طور کلی بررسی نشان داد: مهمترین عامل فرهنگی از منظر ورزشکاران زن عامل دوم تربیت و آموزه‌های خانوادگی درصدد ارزشگذاری به ورزش زنان با ۹۳ درصد موافقت و کم‌اهمیت‌ترین

در میان گرایش‌های مختلف هویت ملی ایرانی، استاد مطهری در زمره‌ی علما و روشنفکران مذهبی است، که بر دو مؤلفه‌ی اسلامی و ایرانی هویت ملی تأکید دارد. در نظر استاد مطهری، تعریف و ماهیت ملی با تعاریف رایج محافل علمی تفاوت بارزی دارد. ایشان بر اهمیت و نقش مذهب به عنوان اصیل‌ترین عنصر در هویت ملی تأکید دارد، و بقیه عناصر را در قالب دینی و مذهبی معنا و هویت می‌دهد؛ پس در نظر وی عناصر غیر دینی نقش ثانوی دارند. این دیدگاه مطهری درباره‌ی هویت ملی، به نظر ایشان درباره‌ی ملیت نیز قابل تطبیق است؛ یعنی، از نظر او عناصر گوناگون ملیت چون: زبان، نژاد، سنن، جغرافیا و غیره اصالت دایمی نداشته، و در قوام ملیت نقش اساسی ندارند. در تحقیقات پیشین پیرامون مسئله هویت ملی، سمانه نظری و همکاران (۱۴۰۲) در مقاله‌ای تحت عنوان "تحلیل و واکاوی جامعه‌شناختی کلیشه‌های جنسیتی حاکم بر ورزش زنان" به کلیشه‌های جنسیتی اشاره داشته که با عوامل فرهنگی پژوهش حاضر، نگرش جنسیتی در بین ورزشکاران زن در بین ۷۱ نفر، ۷۶ درصد موافق و ۴ درصد مخالف بودند همخوانی داشته است. جهرمی و قدیمی (۱۴۰۰) در مقاله‌ای با عنوان "تحلیل جامعه شناختی عملکرد ورزشی با رویکرد خودپذیرشی و مدیریت بدن در دختران رزשکار شهر تهران در رشته انفرادی" به مسئله خانواده دست یافته که

نگرش قالب‌سازی جنسیتی در تعیین زنانگی ورزش‌های خاص ۶۷ درصد موافقت بوده است.

منابع

نظری، سمانه و همکاران (۱۴۰۲). تحلیل و واکاوی جامعه‌شناختی کلیشه‌های جنسیتی حاکم بر ورزش زنان. جهرمی، اسفندیار، قدیمی، بهرام (۱۴۰۰). تحلیل جامعه‌شناختی عملکرد ورزشی با رویکرد خودپذیرشی و مدیریت بدن در دختران ورزشکار شهر تهران در رشته انفرادی.

احمدپور، آیرین، رجبی نوش‌آبادی، حسین و همکاران (۱۴۰۰). شناسایی به کارگیری هویت ملی در سیاست‌گذاری ورزش ایران، ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران، دوره ۵، شماره ۸، آبان ۱۴۰۱.

صدیقه خواجه افلاطون و همکاران (۱۳۹۹). بررسی عوامل مؤثر بر هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی، مطالعات روان‌شناسی ورزشی پاییز ۱۳۹۹ شماره ۳۳ بقایی، جواد قدیمی، بهرام (۱۳۹۹). ارتباط عملکرد ورزشی تیم‌های ملی با هویت ملی، دوفصلنامه جامعه‌شناسی و مدیریت سبک زندگی شماره ۱۷، دوره ۷ هژبرنیا، راضیه و همکاران (۱۳۹۹). تحلیل جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر نگرش به بازتولید هویت ملی تیم ملی فوتبال، فصلنامه امنیت ملی، دوره ۱۱، شماره ۴۲ - شماره پیاپی ۴۲.

خواجه افلاطون، صدیقه و همکاران (۱۳۹۹). بررسی عوامل مؤثر بر هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی، مجله مطالعات روان‌شناسی ورزشی، شماره ۳۳. بهنام نقی‌پور گیوی، امیرحسین منظمی (۱۳۹۹). مدل ارتباطی ادراک از موفقیت تیم‌های ملی ورزشی ایران با انسجام اسلامی و هویت ملی، نشریه مدیریت ورزشی، شماره ۱.

مرادی، محمد رضا و همکاران (۱۳۹۸). ارتباط بین

هویت ورزشی و مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در بین معلولین جسمی، مجله مطالعات ناتوانی، شماره ۹. امیرحسین منظمی، عباس نظریان (۱۳۹۸). طراحی مدل معادلات ساختاری هویت منطقه‌ای و هویت ملی در هواداران تیم‌های ملی والیبال، نشریه مدیریت ورزشی، دوره دوازده، شماره ۳.

حقی گلباغی، مریم (۱۳۹۷). رابطه بین هویت فردی اجتماعی با عملکرد ورزشکاران، ششمین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی، آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی ایران.

دیلمقانی، فرشید و قاسمی ترکی، محمدعلی (۱۳۹۷). جایگاه هویت ملی در ایران نگاهی به تطور تاریخی، الگوها و سیاست‌های هویت ملی، فصلنامه علمی پژوهشی پژوهشنامه تاریخ، سال سیزده.

سیدجلیل میریوسفی مریم سلاجقه (۱۳۹۷). شناسایی و اولویت‌بندی عوامل هویت دینی - ملی مؤثر در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی از دیدگاه ورزشکاران، مجله مطالعات مدیریت ورزشی، دوره ده، شماره ۵۹.

احمدپور، ایران و همکاران (۱۳۹۶). مدل‌سازی نقش ورزش در فرآیند شکل‌گیری هویت ملی، نشریه مطالعات ملی، دوره ۱۸، شماره ۴.

سید مجتبی تقوی نسب (۱۳۹۶). بررسی عوامل مرتبط با هویت اجتماعی زنان، مجله جامعه‌شناسی فرهنگ.

رمضانی‌نژاد، رحیم و همکاران (۱۳۹۵). شناسایی عوامل و ملاک‌های مؤثر در توسعه فرهنگی در ورزش قهرمانی، مجله مطالعات مدیریت ورزشی، دوره هشتم، شماره ۴۰.

عفاری نسب، اسفندیار (۱۳۹۴). بررسی جامعه‌شناختی عوامل اجتماعی فرهنگی مؤثر بر هویت ملی، مجله مطالعات فرهنگی اجتماعی، شماره ۴.

(2006): Nation-States and Wars. In Timothy Baycroft, Mark Hewitson (Editor), What Is A Nation? Europe 1789-1914, Oxford, New

McDermott (Eds), *Measuring Identity: A Guide for Social Scientists*, Cambridge: Cambridge University Press.

(2003). "Meta synthesis: The state of the art-so far", *Qualitative Health Research*, No.13: 893-904. Paterson, B. L & Canam, C (2001). *Meta-study of qualitative health research: A practical guide to meta-analysis and meta-synthesis* (Vol. 3). Sage. Sandelowski, M; Barroso, J (2007). *Handbook for Synthesizing Qualitative Research*. New York: Springer.

Sanina, A (2012). *Competing for a Citizen: "Visible" and "Invisible" Forms of State Identity in Russia*. *Journal of Eurasian Studies*. Spieberger, Stefan; Ungersböck, Marliese.

York: Oxford University Press.

Auer, S (2004). *Liberal nationalism in Central Europe*. (RoutledgeCurzon contemporary Russia and Eastern Europe series). London RoutledgeCurzon. Barker, P. W.

(2005). *national identity*", *Internationale Betriebswirtschaft, international identity seminar*.

(2005). *Deconstruction of States as an Opportunity for New Statism? The Example of Somalia and Somaliland*. In Hippler, J. (Editor), *Nation-Building A Key Concept for Peaceful Conflict Transformation*. New York Pluto Press. Lecours, Andre

Citrin, J & Sears, D (2009). *Balancing National and Ethnic Identities: The Psychology of E Pluribus Unum*. In R. Abdelal, Y. Herrera, A. Johnston & R.

یادداشت‌ها

^۱raymund viliyamz

^۲reymon viliyamz

^۳Gerber, E.W, Felshin, J, Berlin, P & Wyrick, W. (Eds). (1974).